

Déli Hírlap

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Timișoara-Belváros, Szentgyörgy-tér 4. Telefon: este 9 óráig 2-52, azontúl 10 vagy 2-42. Előfizetési árak külföldön: havonként 110 Lei, negyedévre 330 Lei, félévre 600 Lei és egész évre 1200 Lei vagy ezekkel egyenlő értékű valuta

POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. VUCHETICH ENDRE

Előfizetési árak Temesvárott és vidéken kézbesítéssel: havonként 80 Lei, negyedévre 240 Lei, félévre 450 Lei, egész évre 900 Lei. Köztisztviselők és állami nyugdíjasok részére: havonként 60 Lei, negyedévre 180 Lei, félévre 350 Lei, egész évre 700 Lei

1929 / CSÜTÖRTÖK / MAJUS 9

ÁRA 4 LEI / BUKARESTBEN 5 LEI

TIMIȘOARA, V. ÉVF. / 104. SZÁM

A HADÜGYMINISZTER NEM MOND LE. Bukarestből jelemtik: Hivatalosan megcáfolják egyes lapoknak azt a híret, hogy Cihoszky tábornok hadügyminiszter lemondott volna, vagy pedig lemondásra készülne.

POLITIKAI AMNESZTIA IS LESZ. Bukarestből jelentik: Junian igazságügyminiszter tegnap kihallgatáson jelent meg a regenstanács előtt és átnyújtotta az amnesztiáról szóló törvényjavaslatot, amelyhez a regenstanács hozzájárult. A javaslat szerint amnesztiában részesülnek különböző katonai bűncselekmények, de a katonai amnesztián kívül politikai amnesztia is lesz. Ez azonban nem annyira bizonyos deliktumokra fog vonatkozni, hanem inkább megkegyelmezést hoz bizonyos elitáltak részére, akiknek listáját most állítják össze.

LEPRÁS BETEG A FŐVÁROSBAN. Bukarestből jelentik: A fővárosban tegnap lepra megbetegedést konstataáltak. A hatóságok minden intézkedést megtettek a rettenetes betegségben szenvedő ember legszigorúbb izolálására. Nyomban gondoskodtak, hogy a beteggel senki ne érintkezhesik.

AZ EGYENRUHÁS ALAKULTOK ELLEN. Bécsből jelentik: Mint ismeretes, Seitz polgármester az egyenruhás alakulatok mindennemű felvonulását betiltotta. Értesülésünk szerint a Heimwehr bécsi vezetősége beadványban támadta meg a polgármester ezen rendelkezését.

NEM SZERELNEK LE. Genéből jelentik: Az előkészítő leszerelési konferencia tegnap bizonytalan időre elnapolta üléseit. Az eddigi tárgyalások alapján megállapítható a konferencia teljes kudarca, mivel sem a repülőgépek és a tankok kérdésében, valamint a háborús tartalékok ellenőrzése ügyében megegyezés egyáltalán nem történt. A Népszövetségnek ilyenformán nem áll módjában az egyes országok háborús tartalékait ellenőrizni. Litvinov orosz delegátus élesen kikelt a leszerelést előkészítő bizottság maukája ellen, amelynek szerinte egyetlen eredménye az, hogy megegyeztek abban, hogy semmi körülmények között nem szerelnek le.

Revolveres merénylet készült a litván miniszterelnök ellen, amikor feleségével az operába indult A szárnysegéd nyomban meghalt

Kovná, május 7.

Gyilkos merénylet tartja izgalomban az egész várost. A merénylet Waldemaras miniszterelnök ellen készült, de a miniszterelnök a csodával határosan mégis életben maradt. Tegnap este Waldemaras feleségével és Gudinas nevű szárnysegédjével félkilenc órakor éppen az opera épületébe akart belépni amikor az előcsarnokban hirtelen több lövés hangzott el. Eddig ismeretlen merénylő az előcsarnok egyik szegletében meghúzódva revolverlövéllyel le akarta teríteni Waldemaras miniszterelnököt. Az első golyó azonban Gudinas szárnysegédet érte, aki a miniszterelnök lábai előtt holtan rogyott össze. A hirtelen támadt zavarban

és sötétségben a tettes elmenekülhetett és az egész rendőrség mozgósítása ellenére eddig nem sikerült előkeríteni.

Az opera előcsarnokában a merénylet után két bombát is találtak, amelyekkel a tettes nyilván fel akarta robbantani az egész épületet abban az időpontban, amikor a miniszterelnök az operában tartózkodik. Későbbi hír szerint Waldemaras felesége is megsebesült. A nagyarányú nyomozás mindössze annyit tudott megállapítani, hogy a merénylő az emigránsok táborából került ki. A nyomozás ebben az irányban folyik tovább és biznak benne, hogy a tettest rövidesen sikerül kideríteni.

Ujabb távirati jelentés arról számol

be, hogy a litván fővárosban elkövetett merénylet alkalmával Waldemaras társaságában volt Wirliczka kapitány, a hadügyminiszter szárnysegédje, valamint a miniszterelnök unokaöccse is, akiket a golyók szintén súlyosan megsebesítettek.

Waldemaras megmenekülése a csodával volt határos, mert az áldozatul esett Gudinas hadnagy, amikor az első lövést kapta testével tartarta el és védte meg a miniszterelnököt a többi golyó elől.

A merénylő a Pletschkait-szövetség tagjai közé tartozik. Az egész országban óriási az izgalom és a miniszterelnököt szerencsés megmenekülése alkalmával mindenfelől üdvözlésekkel árasztják el.

A liberálisok iskolapolitikáját folytatja a nemzeti párt

Bukarest, május 8.

A kamara tegnapi ülésén elsőnek Fischer Tivadar szólalt fel. Arról beszélt, hogy az ország súlyos gazdasági helyzetben van. Különösen az ipar és a kereskedelem él válságos pillanatokban. Hangoztatja, hogy számos régi vállalat csőd előtt áll. Ennek oka legfőképpen a készpénz teljes hiányában rejlik. Kéri a kormányt, hogy ezeken az állapotokon sürgősen segítsen.

Madgearu miniszter válaszolt Fischernek a kormány nevében. Kijelentette, hogy a kormány mindent megtesz a helyzet javítására. A baj legfőbb oka tényleg az, hogy kevés a készpénz. Ez azért van, mert rengeteg pénzünk külföldön van jelenleg és pedig éppen az ország külföldi tartozásai miatt. A kormány elhatározta, hogy mostantól 1930-ig semmi sem lesz kifizethető a külföldön. Így aztán a kölcsönből fennmaradó ötven millió dollár az országban marad. Ez a pénz elegendő lesz a belföldi pénzkrisis szanálására. Azután arról beszél, hogy a liberálisok a külföldön olyan híreket terjesztenek, melyek aláássák az ország tekintélyét.

Duca a liberális párt nevében tiltakozik az ellen, mintha a liberálisok a külföldön rágalmaznák az országot. Ilyet csak elfogultság vagy előítélet állíthat.

Popovici Mihály pénzügyminiszter törvényjavaslatot nyújt be, mely a versaillesi békeszerződés 238-ik szakaszában Románia által vállalt pénzügyi kötelezettségeket szabályozza.

Kisebb felszólalások után a kamara ülése véget ért.

A szenátusban az ülés megnyitása után az elnök arra kéri a szenátorokat, hogy szerdán reggel jelenjenek meg minél nagyobb számban az Amerikából hazatért románok fogadtatására.

Craur interpellációt jelent be a hadikárpótlások kifizetése ügyében. Azután áttérnek az érettségi törvény módosító javaslatának tárgyalására.

Binder német-párti szenátor nincsen megelégedve a javaslatlall. A kisebbségek kulturális helyzete rendezésre szorul. Követeli, hogy a kormány a kisebbségek részére teremtsen meg az iskolai autonómiát. A javaslatot nem szavazza meg.

Popovici nemzeti-párti a javaslat mellett szólal fel.

Gyárfás Elemér dr. magyar szenátor megállapítja, hogy a nemzeti kormány folytatja a liberálisok iskolaügyi politikáját. Iskolai téren semmi sem javult. A középiskolai törvény olyan rossz, hogy azon a módosítás sem segít és azt teljesen át kell dolgozni. Ami a mostani étettségi javaslatot illeti, indítványozza annak alapos megváltoztatását. Bele kell venni, hogy azok a diákok, akik egy tárgyból bukhatnak meg csak, azonnal tehesse nek pótvizsgát. Kívánja, hogy a középiskolában a nyolcadik osztályt állítsák vissza. A jelen javaslatot nem fogadja el.

Costachescu közoktatásügyi miniszter szerint Gyárfás érvelése hibás koncepcióból indul ki. A baccalaureatusi vizsga az államvizsgája és az nemcsak a kisebbségekre, hanem mindenkire vonatkozik.

Radulescu-Motu tanár szerint a baccalaureatusi vizsgát nem lehet minden átmenet nélkül megszüntetni. A jelenlegi javaslatot azonban feltétlenül módosítani kell.

Nagy okkazió-vásár DEFRA-cipőkben!

Elsőrendű női-, férfi- és gyermekcipők

30, 35 és 40% árengedménnyel kaphatók a

DEFRA

cipőgyár lerakataiban

Józsefváros, Bul. Berthelot (Kossuth L.-u.) 21
Belváros, Mercy-utca 10,

Gyárváros, Piata Traian (Kossuth-tér) 2.

Bobb Illés tragédiája

Temesmegye nyugalmazott árvaszéki elnöke az ujaradi hidról a Marosba vetette magát és eltűnt a habokban

Temesvár, május 8.

Temesvárott mindenki ósmerte a hatvanöt esztendőskorában is fiatalos külsejű urat, aki mindig választékos eleganciával öltözködött. Bobb Illés dr. nyugalmazott vármegyei árvaszéki elnök volt ez és tegnap délelőtt a megdöbbenés hangján ismételték az ismerősök egymásnak: Bobb Illés dr. öngyilkos lett. Hogy mi készítette erre a borzalmas lépésre, az egyelőre meg titok maradt.

Hajsza

a nyugdíj után

Bobb Illés dr. aki egész életében pontos és előre igyekező hivatalnok volt, még egészen fiatalon került a temesmegyei vármegyei árvaszékre. Ott megfuttatta a szokásos karrierjét és végül előbb helyettes árvaszéki elnök, majd az intézmény tényleges vezetője lett. Mikor négy esztendő előtt az árvaszékeket megszüntették, Bobb Illés dr. nyugalomba került, de a nyugdíját nem tudta megkapni.

Egyik beadványt a másik után intézte a különböző hatóságokhoz, memorandumokat szerkesztett, a közigazgatási bíróság és a semmitőszék előtt pert indított. Állandóan töprengött és talán közben önmagával is meghasonlott.

A vége az lett, hogy idegbeteg lett, ágyba került és Wachsmann Alvin dr. beteken keresztül kezelte. Erős fizikumú mégis győzött a betegségen és Bobb Illés dr. elhagyhatta az ágyat. Ismét a régi lett és ismét felvette a harcot nyugdíjának kiküzdéséért. Délutánonként eljárt hazáról, de este hét órára mindig hazakerült. Az utóbbi időben ügyvédi, praktiszt is folytattott.

Mi lesz vacsorára

Hétfőn délután három órakor jökevő volt, amikor távozni készült Bega-balsor 11. szám alatt levő lakásából. Feleségének, aki Schäffer Bela volt ujaradi főszolgabírónak a leánya, vidáman mondotta, hogy most már megvan minden biztos reménye arra, hogy nyugdíjgyében hamarosan kedvező döntést kap. Mikor magára öltötte jöszabású rövid drapp felöltőjét, még az iránt is érdeklődött, hogy mi lesz vacsorára. Hazulról gyalog sétált be a Belvárosba és felkereste a Jenőherceg-téren Wachsmann Alvin dr. rendelőjét. Az orvos megvizsgálta az árvaszéki elnököt és örömet fejezte ki azon, hogy állapota milyen rohamosan javul.

Egy darabig eltréfálkozott még Bobb dr. az orvosával, azután elment. Hogy hová ment, merre járt, kivel beszélt, azt nem lehetett még eddig megállapítani.

A felesége este hét órakor várta, azonban házassága óta először történt, hogy a megszokott időben nem tért haza. Az óra mutatója egyre haladt előre, lett nyolc óra, kilenc, de Bobb Illés dr. csak nem került haza. Felesége egész éjszaka virrasztott és egyre nagyobb nyugtalanság töltötte el. Hajnalban a mentőknél is érdeklődött,

hogy nem történt-e valami a férjével. Reggel öt órakor azután elment unokabátyjához, Schäffer Fülöp volt rendőrkapitányhoz és aggodalommal beszélte el, hogy a férje hétfő délután

óta eltűnt. Schäffer Fülöp isvekeztet remegő rokonát megnyugtatta, hazakísérte, maga pedig elment a rendőrségre és bejelentette Bobb Illés dr. eltűnését.

Az áruló monogram

Reggel nyolc órakor Gutu Athanasz rendőrigazgató arról értesült, hogy Ujaradon hétfőn este tíz óra tájban egy idősebb férfi a Marosba vetette magát. A hidon hagyott felöltőjében, amely drappszínű, Dr. B. I. monogram volt, azonkívül különböző akták voltak a zsebében, amelyek nyugdíjgyéről szólnak, végül egy cédula is, amelyen csak ennyi állott: Temesvár, Bega-balsor 1.

A kapott értesülés alapján rögtön az a feltevés merült fel, hogy az öngyilkos senki más nem lehet, mint Bobb Illés.

Gutu rendőrigazgató azonnal érintkezésbe lépett az aradi rendőrprefektúrával és onnan megtudta mindazt,

ami az öngyilkosságra vonatkozólag eddig meg lehetett állapítani. Az Arad és Ujarad közötti hidon — így szól az aradi rendőrprefektúra telefoni közlése — hétfő este tíz órakor egy öregebb ur jelent meg, aki lassan ment át a hidon Ujarad felől. A hid közepén meg is állott és akkor a katona, aki a hidon őrszolgálatot teljesít, figyelmeztette, hogy megállni nem szabad. Az öreg ur erre tovább ment az aradi oldal felé, a katona pedig a hid ujaradi végén a sötétségben eltűnt. Mikor ezt a sétáló észrevette,

lassan visszafordult, levette a kabátját, a kalapjával együtt ledobta a hidra és aztán a kárián keresztül hangos kiáltással a Marosba vetette magát.

Elnyelték a habok örökre

A katona a kiáltásra és az víz locsanására visszafordult és a hid közepé felé szaladt. A zajt meghallotta a közeli vámos is, aki három emberrel szintén kifutott. Abban a pillanatban a Maros vizéből kibukkant az öngyilkos. A katona és a négy ember a part felé szaladt. Ha ideje korán érhetek volna oda, talán sikerült volna az öngyilkost kimenteni, mert ott a víz aránylag sekély. Azokban látniok kellett, hogy az ár az idősebb férfit a folyó

közepé felé ragadja, ahol a méter/hét nyolc méter mély. Ott aztán hamarosan el is merült. A katona által adott személyleírás teljesen ráillik Bobb Illés dr-ra.

Különbö is tegnap délelőtt áthozták Temesvárra a hidon talált kabátot, amelyben a hozzátartozók felismerték Bobb Illés dr. tulajdonát és felismerték az aktákon a kezeírását is.

Botorkálva a halál felé

Valószínűnek tartják, hogy az orvostól távozva, valami töprengés vehetőt erőt Bobb Illés dr. összevissza bolyonghatott a városban és este valami ellenállhatatlan vágytól hajtva kiment a Józsefvárosi állomásra. Ott jegyet váltott az aradi vonatra. Ujaradon kiszállt a vonatból és az esti homályban felkerek a halál elszántságával végigment a községen. Alig találtakozott emberrel, hiszen tíz órakor felhőben már mindenki otthon van.

Aztán rálepett a hidra. Itt már meglassította a lépteit, hogy egyszer rándja gondolatait. Valami azt sugta neki, hogy nincs visszatérés és hogy itt a halál perce. Aztán már csak egy jött a leugrás.

A Bega-balsor 11. szám alatt lakásban ismét beteg van Bobb Illés dr. özvegye, akit betegévtől férje tragédiája KF tudja, hogy a mentést mikor és hol fogják megkérni a Marosból?

Temesvárott időztek az amerikai románok

Temesvár, május 8.

Zsombolyán keresztül a francia vasútak elegáns szerelvényén érkezett még tegnap háromszáz Amerikába szakadt román az országba. A zsombolyai állomáson szívélyes fogadtatásban részesítették őket. Temesvárról az összes temesi képviselők és szenátorok a határra utaztak. A különvonat délelőtt kilenc órakor érkezett Temesvárra. A felkészített józsefvárosi pályá-

udvaron Crăciun György dr. aváros. Simbóteanu ezredes a temesvári helyőrség. Orbán Sas műegyetemi hallgató diáksági névelésű udvözölte az amerikai vendégeket. Az udvözlésekre Opresan János egykori temesi lelkész, a Vornicá Banatului első szerkesztője válaszolt, aki jelenleg Clevelandban is román lapot szerkeszt. A vendégek délelőtt megtekintették az amerikai románok temesvári egyesü-

VIASZOSVÁSZON ASZTALTERITOK

60/100 Lei 60 —
80/115 " 92 —
85/115 " 130 —

HAAS LIPÓT

Linoleum- és Szőnyegáruház
Timisoara, Bulev. Regele Ferdinand 5

letének helyiségét, egy órakor jökevő lett volt tiszteletükre, amelyen szmos felköszöntő hangzott el. Délután operaelőadást hallgattak végig, majd felhat órakor különvonaton Bukarestbe utaztak, ahol ma reggel a kormány ünnepélyesen fogadja amerikai vendégeit, akik az egyesülési ünnepségekre jöttek haza.

Elsimultak az ellentétek

Nadrág, május 7.

A Déli Hírlap foglalkozott azokkal a panaszokkal, amelyek a nadrági munkásság körében a Munkások Rokkant és Nyugdíj-Egylete körül felmerültek. Ugyancsak közölte a Déli Hírlap az egyesület vezetőségétől a panaszokról vonatkozólag szerzett információit és azt, hogy Wekerle József alelnök május 5-én személyesen utazik ki Nadrágra, hogy megadja a szükséges felvilágosításokat és magyarázatokat. E kezelése elé nagy várakozással tekinttek. Az egyesület nadrági fiókjának május 5-re összehívott gyűlésére a tagok fennkívül nagy számban mentek el és azon résztvevett igen sok az egyesületen kívül álló érdeklődő is. Wekerle József alelnök az összes panaszokat meghallgatta és azokra kielégítő felvilágosítást adott és az érdekeltek be látták, hogy vélt sérelmeikre minden esetben félreértés adott okot. Wekerle alelnök részletesen ismertette az egyesület jelenlegi anyagi helyzetét, egyben pedig számszerűleg kimutatta, hogy a már nyugdíjazott tagok az idő folyamán általuk befizetett tagsági díjainak máris többszörös összegét kapták vissza.

A kapott felvilágosítások alapján jelen voltak bizalmat szavaztak Wekerle József alelnöknek és elismerésüket fejezték ki a vezetőség működésével szemben. Wekerle alelnök végül hangsúlyozta, hogy az egyesület fejlődése és életképessége csak úgy biztosítható, ha a tagok egyre új tagokat szereznek. A felhívásnak meg is volt az eredménye, mert a közgyűlés után számos fiatal munkás iratkozott be a Munkások Rokkant és Nyugdíj-Egyletébe.

Ráth Gyula.

BUCUREȘTI GRAND HOTEL

A legteljesebb kényelemmel berendezve. Szobák fürdőszobával és telefontal. Légfűtés. Lift. Fogadó-, olvasó- és fodrásztermek. Bar. Buffet.

Olcsó szobák.

HOTEL „BRISTOL” SZALLÓ BUDAPEST

Teljesen újonnan berendezve és modernizálva. Minden szobában hideg és meleg folyóvíz, telefon és rádió. Egyágyasszoba 5 pengőtől, fürdőszobával 10 pengőtől.

ÉTTEREM KÁVÉHAZ ÉS BÁR

Tegnap véget ért a temesvári éhségsztrájk

Táblai vádtanács tegnap újra három vizsgálati foglyot helyezett szabadlábra — A letartóztatott negyvennyolc munkás közül még huszan vannak a fogházban

Temesvár, május 8.

A temesvári ítélőtáblai vádtanács tegnap délelőtt tárgyalta az áprilisi kediki eseményekből kifolyólag meg tartóztatásban levő huszonhárom bakszervezeti fogoly szabadlábra helyezési kérelmét. A táblai folyosó már reggel kilenc órakor népes volt és a tartóztatottak női hozzátartozói aggodva várták a tábla döntését. Dél felé jött már az idő, amikor a vádtanács adóntést meghozta. A terjedelmes akadémiai áttanulmányozása és minden egyes gyanúsított szerepének a mérlelése beható munkát kívánt.

A vádtanács a szabadlábra helyezési kérelemnek részben adott helyt és csupán Popescu Dorian Miklós, Finkel Saja és Ortner Irén szabadlábra helyezését rendelte el.

A három gyanúsított közvetlenül szal van vádolva, hogy Fónagy János, a campinai kórházban elhunyt munkászervező holttestének Temesvárra való szállításával provokálták a zavargásokat. Az első kettőt még a bukaresti rendőrség vette őrizetbe, Ortner Pént Aradon fogta le a rendőrség és a fireseu vizsgálóbíró kérelmére a bukaresti, illetve aradi rendőrség mindhármukat Temesvárra szállította, ahol letartóztatották őket. A vádtanács tegnap szabadlábra helyezésük elrendelésével megállapította, hogy hatósági engedéllyel hozták el a hullát Temesvárra, míg a részükről történt esetleges provokálás még nem nyert beigazolást a vizsgálat eddigi során.

A három szabadlábra helyezett fogoly a kórházban vette tudomásul a tábla döntését, ahonnan elvtársaik legyöngült egészségi állapotukra való tekintettel autón szállították el.

Az éhségsztrájk ügyében különben tegnap délelőtt fordulat történt. Selarin János fogházigazgató éppen a déli inspekción tartotta az ügyéségi fogházban és ekkor újlag felszólította Müllert és társait, hogy hagyják abba az éhségsztrájkot. Ekkor azonban nem kapott választ. Néhány perc múlva az egyik fegyőr jelentette az igazgatónak, hogy a foglyok kérik az igazgatót. Selarin újlag bement cellákba és ekkor Müller Kálmánnal az élel

kijelentették, hogy az éhségsztrájkot tovább nem folytatják és enni-valót kértek. Arra kérték továbbá az igazgatót, engedje meg, hogy amíg ismét erőre kapnak, naponta többször sétálhassanak a fogház udvarán.

Selarin fogházigazgató kijelentette, hogy ezt a kérésüket teljesíti. Tegnap délelőtt először csupán tejet és hig fo-

lyadékot kaptak. Ugyanakkor a temesvári közpórházban elhelyezett három munkás is beszüntette az éhségsztrájkot. Az ügyéségi fogházban és a kórházban letartóztatásban levő foglyok száma most már huszra esapant. Az

eredetileg letartóztatásban levő negyvennyolc fogoly közül, huszonnyolcat eddig már szabadon engedtek. Az éhségsztrájkot április tizenkilencedikén kezdték és május hetedikén fejezték be, tehát az tizenkilenc napig tartott.

Véres statisztika

a berlini kommunista zavargások halottairól és sebesültjeiről

Berlin, május 7.

A német fővárosban végre helyreállott a rend, a kommunista zavargásokat sikerült teljesen letörni és úgy Neuköln városrészből, mint a többi veszélyeztetett helyről is tegnap már visszarendelték a megerősített rendőrkészleteket. A kommunista zavargások során hivatalos megállapítás szerint negyvenhét rendőr sebesült meg. Ezek közül tizenhétnek az állapota súlyos. A zavargások halottainak végleges száma huszonnégy. Ezek közül

tizennyolc férfi és öt nő van. Egy embert a rendőri gépkocsi gazolt halálra. A halálos áldozatok holttestét felboncolják. Eddig nyolc holttest eltemetésére adtak engedélyt. A zavargások folyamán a rendőrség ezerszáz embert tartóztatott le, ezek közül százötvenhat került az ügyészséghez és pedig harminckettő lázadás miatt. Hetvenöt letartóztatottnak a kihallgatása még nem ért véget, a többiek pedig szabadlábra helyezték.

Hatalmas tűzvész pusztított ismét Galacban, amelyet gyújtogatás okozott

Galac, május 8.

Galacban két éve már alig van hónap, hogy valamelyik városrészen tűzvész ne pusztítsa. A hatóságok régtől kezdve gyanítják, hogy a sorozatos tüzet bűnös kezek okozzák, eddig azonban nem sikerült a bandát tetten érni. Tegnap ismét nagy tűz pusztított Galac kereskedői negyedében, amely elhamvasztással fenyegette az egész városrészt és csupán a tüzoltóság, katonaság és a lakosság odaadó munkájának tudható be, hogy a tüzet lokalizálni sikerült. Reggel négy órakor a galaci kikötő közelében levő Sarmarin áruháza raktáraiból füst terjengett az utcára. Mire a tüzoltók megérkeztek, a lángok a nagy szélben már elharapóztak és az egész épület lángokban állott. De tüzet fogtak a szomszédos épületek is és rövid idő leforgása alatt lángokban állott a Dogena biztosítótársaság, a Banea Moldova, Banea Generala Tarii Romanesti palotája és Kockler Leon, valamint Sarasi Antal

nagykereskedése. A nagy szélben felő volt, hogy az egész kikötőnegyed a tűzvész martaléka lesz. A tűz következtében keletkezett pánik szinte leirhatatlan volt. Asszonyok, gyermekek, akiket a sziréna bugása éjjeli álmukból zavart fel, ablakokon át igyekeztek menekülést keresni. A hatóságok segítségével a veszélyeztetett lakásokból a lakókat azonnal kilakoltatták. A tüzet csupán déli tizenkét órakor sikerült lokalizálni. A kár tülhaladja az ötven millió leit.

A hatóságok a tűz színhelyén megjelentették a vizsgálatot, amelynek során megállapítást nyert, hogy a tüzet gyújtogatás okozta. A vezetőügyész intézkedésére a Dogena biztosítóintézet igazgatóját és Sarmarin nagykereskedőt a rendőrség őrizetbe vette, mert súlyos gyanúokok amellet szólnak, hogy a gyújtogatást ők követték el. Kihallgatásuk folyamatban van, azonban állhatatosan tagadnak.

Averescu és a liberálisok résztvesznek küldöttségileg az egyesülési ünnepeken

Bukarest, május 8.

A liberális párt végrehajtó bizottsága tegnap délelőtt ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy a párt részt vesz az egyesülési ünnepeken egy Bukarestben, mint Gyulafehérvárott és Marasestiben. A párt parlamenti csoportja megjelenik a patriarkátus

templomában tartandó istentiszteleten, valamint a parlament ünnepi ülésén, ahol a párt nevében Bratianu Vintila fog felszólalni. A volt miniszterelnökön kívül jelen lesznek még a kamara ülésén a liberálisok részéről Saveanu, Chiroulescu, Mosoiu, Franasovici és Tatarescu. A gyulafehérvári

ünnepeken a liberális pártot delegáció képviseli, amelynek tagjai lesznek Saveanu, Mosoiu, Lapedatu, Inculet és Nistor. Elhatározta a végrehajtóbizottság, hogy I. Ferdinánd király-érdemrend parlamenti vitájában nem vesznek részt. Az Averescu-párt elhatározta, hogy szintén résztvesz az egyesülési ünnepeken. Régebbi határozatát a párt revízió alá vette és azt úgy módosította, hogy küldöttségileg képviselteti magát az egyesülési ünnepeken.

A baksisrendszer

a vasutnál még mindig divatban van

Temesvár, május 8.

Vidrighin Sztán vasuti vezérigazgató két napig Temesvárott tartózkodott és ez alkalommal érdekes nyilatkozatot tett arról a purifikáló munkáról, amelybe belefogott. Kijelentette, hogy a vasutnál véget ér az adósságinálási rendszer és a vasutat olyan vállalattá fogják tenni, amely nemcsak saját magát lesz képes fenntartani, hanem még jövedelmet is kell, hogy hajtson. A fő az, hogy minden vasutas a helyén legyen és feladatát kecsületesen, pontosan és lelkiismeretesen végezze.

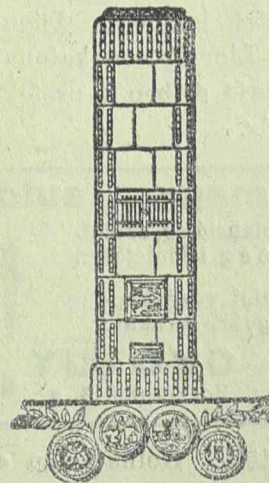
Megütözéssel hallottam, — mondotta a vezérigazgató. — hogy a baksisrendszer még mindig divik és egyes vasuti alkalmazottak még mindig pénzt vesznek a felektől azért, mert vagonokat állítanak ki a számukra, vagy egyéb hivatalból köteles tényeket végeznek azok számára. Ennek egyszersmindenkorra meg kell szünni. Azonban a közönségnek sem szabad abba a hibába esnie, hogy baksist ad egyes tisztviselőknek. Ha olyan vasutas akad, aki a közönségtől valami szolgálatért pénzt követel, tessék azt nekem azonnal táviratilag jelenteni és én azt a magáról megfeledezett hivatalnokot azonnal elbocsátom.

Jól esik hallani a vasuti vezérigazgató kijelentéseit és remélhető, hogy ennek a szigorú eljárásnak meg is lesz a maga eredménye. Csak egy-két ilyen elrettentő példa kell és a többi baksislovag óvakodni fog attól, hogy a jövőben törvényellenesen cselekedjék.

Pucher András

Cserépkályhagyár

Timișoara-Iosefin
Strada I. C. Bratianu No. 6
Józsefváros, Uri-utca.

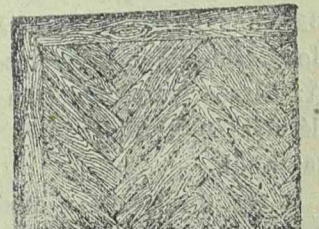
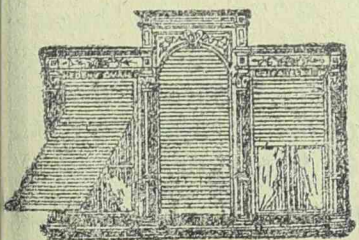

Állandó nagy raktár
Cserépkályha és kandallókban
Tűzhely és tűzhelycsempék
fehér és különböző más színekben
Fayence-falburkolati lapok
Keramik-padlólapok
Chamottetégla és 2358
Chamottelisz.

Parketta, - „Esslingeni“ faredőny- és asztalosáru-gyar

FISCHER és BRAUN

Temesvár-Erzsébetv., Str. Odobescu (Holló-u.) 3.
Telefon: 19-33. Alapított: 1880.

Hírek

Phü

de meleg van, meleg van, — mondta a barátom és a homlokán letörölte az izzadságot. Kutya meleg van, mondta kisvártatva, jó volna egy kis eső, hogy lehüljön a levegő.

Lám, ilyenek az emberek! Ez is elfelejtji, hogy nemrég még azon panaszkodott, hogy a meleg nem akar elkövetkezni. Elfelejtette, hogy az abnormális hosszú télen harminc-harmincöt fokos hidegben didergett és csak azon jajgatott és sopánkodott egyre, hogy báresak még egyszer nyár lenne megint. Esküdzött akkor égreföldre, hogy sokkal jobban szereti a harminc fokos meleget, mint az ugyanolyan hideget. Kijelentette, hogy a meleget még soha életében nem szidta, nem lázadott ellene és nem fogja megtenni azt a jövőben sem.

És most — pedig még messze vagyunk a harminc foktól — már az első és hat hetes késéssel jött megre már panaszkodik, már szeretné magáról ledobálni a ruháját és talán a bőrét is, hogy ne izzadjon olyan nagyon. Már áhítja az árnyékot, már arról gondolkodik, hogy kellene kitalálni egy a hónaljban hordható jégtömlőt. És már azon sopánkodik, hogy kellene egy kis lehülés.

Ezeknek az elégedetlen embereknek adok egy tanácsot. Télen, ha fázna, gondoljanak a magas adójukra, a negyvennyolcszoros házbérükre, gondoljanak arra, hogy mi mindenre kellene pénz és mindjárt melegük lesz. Nyáron pedig, mikor izzadnak a hőségben, és azt mondják, phü, akkor gondoljanak ugyanazokra a dolgokra és menten kileli őket a hideg.

Én.

— **Hősök napja és nemzeti ünnep.** Holnap ünnepli meg az ország a Hősök napját. Temesvárott délelőtt tíz órakor a Dóm-téren tábortábori mise lesz a prefektura előtt, utána a katonaság, a város, a különböző hivatalok és testületek küldöttségei, továbbá az iskolák növendékei a temetőbe vonulnak, ahol megkoszorúzzák a háboruban elesett katonák sírját. Pénteken délelőtt Románia függetlenségének és az összes románok egyesülésének ünnepén reggel ágyulövés szólnak meg. Az iskolákban ünnepélyeket tartanak, amelyen a nap jelentőségét méltatják. Délelőtt tíz órakor a gyárvárosi görög keleti székesegyházban, valamint a többi hitfelekezetek templomaiban hálaadó istentiszteletek lesznek. Istentiszteletek után a Lloyd-soron katonai diszszemle lesz, majd délben a prefekturán nagy fogadás.

Magosix magyar autó

vezet megbízhatóság, szoliditás és szépség tekintetében

Nagyromániai vezérképviselő és gyári lerakat:

SKONDA GYÖRGY
Temesvár-Belváros, Börze-utca 5. sz.

— **Áldozásünnep.** Holnap van a húsvét utáni negyvenedik nap, amikor a kereszténység a bibliai hagyományokhoz híven a halottaiból feltámadt Jézus menyemenetelét ünnepli. Az összes templomokban ezen a napon délelőtt nagymiséket és prédikációkat tartanak.

* **Ha Temesvárra jön, kérje mindenütt az ingyenes tájékoztatót (Conductorul prin Timisoara.)**

— **Két napos munkaszünet.** Csütörtökön — amikor a kereszténység Krisztus menyemenetelét ünnepli — van a Hősök Napja, pénteken pedig Romániai nemzeti ünnepe. Mindkét napon szigorú munkaszünet kötelező, a gyárak és műhelyek szünetelnek, a kereskedések nincsenek nyitva és a lapok sem jelenhetnek meg. A borbélyok sem nyithatnak ki egyik nap délelőttjén sem. A Déli Hírlap csütörtökön reggel a rendes időben is megjelenik, ellenben a kettős munkaszünet miatt pénteken és szombaton reggel nem lesz újság.

— **A Zeppelin újabb amerikai útja.** Philadeliától jelentik: Hughes tengernagy értesítést kapott, hogy a Graf Zeppelin léghajó május 15-én indul el Friedrichshafenből Amerikába és május 22-én fordul onnan vissza.

— **A konkordátum a parlament előtt.** Bukarestből jelentik: A fővárosi lapok értesülése szerint Vlad Aurél dr. kultuszminiszter a legközelebbi napokban benyújtja a parlamentnek a konkordátum ratifikálásáról szóló törvényjavaslatot. A lapok híre szerint a Vatikánnal a konkordátum ratifikálása és azonnali életbeléptetése iránt az előzetes tárgyalások sikeres befejezést nyertek.

— **Állásáról lemondott tanár.** Hubol Györgyöt a temesvári állami felsőkereskedelmi iskola tanárát a miniszterium tekintettel arra, hogy harminc napig nem jelentkezett az intézetnél, állásáról lemondottnak tekinti.

— **A lengyel külügyminiszter missziója.** Bécsből jelentik: A Neue Freie Presse bukaresti táviratát közöl, amely szerint Zaleszki lengyel külügyminiszter bukaresti látogatása után Budapestre is elmegy. Ezért a román külügyminiszterium közölte Varsóval, hogy Zaleszki előbb keresse fel Budapestet és azután menjen Bukarestbe, vagy pedig csak Bukarestet látogassa meg. Ezzel az indítvánnyal a román külügyminiszterium azt célozza, hogy el akarja kerülni azt a látszatot, mintha Zaleszkit politikai közvetítő szerepre kérte volna föl Románia és Magyarország között.

— **A Begába ugrott egy munkásasszony.** Tegnap délután a módosi hid közelében egy ötvenöt-hatvan esztendő munkásnő külsejű asszony ugrott a Begába. Eszméletlen állapotban sikerült kifogni a vízből, mire az odahívott mentők a kórházba szállították. Az öngyilkosjelöleten azonban már nem lehetett segíteni, mert a kórházban nemsokára meghalt. Semmiféle igazolványt nem találtak nála és személyazonosságát eddig nem sikerült megállapítani.

— **Felrobbant benzines hordó.** Bruck an der Muhrból jelentik: A tartományi kórházban egy benzines hordó felrobbant és nagy tüzkárt okozott. A tűz az épület második emeletéig terjedt fel és a tűzoltóság csak a lángoknak gátat emelni. Az anyagi kár tetemes.

— **Temesvárra helyezik a Zsidó Nemzeti Szövetség központját.** Kolozsvárról jelentik: A Zsidó Nemzeti Szövetség központját, amely megalakulása óta Kolozsvárott székel, legközelebb Temesvárra helyezik át. A központnak Temesvárra való helyezésével kapcsolatos az a terv is, hogy Temesvárott egy nagy németnyelven megjelenő cionista lapot létesítsenek.

— **Kommunisták és rendőrök összetűzése.** Danzigból jelentik: A kommunisták tüntetést provokáltak a vörös frontarcos-szövetség feloszlása miatt. Az egyik kommunista szónokot a rendőrség megfogta, de a tömeg kiragadta és annyira fenyegetően lépett fel, hogy a rendőrség kénytelen volt riadókézültséget segítségül hívni, amelynek megjelenése után sikerült a tömeget szétverni.

— **Jóbból is megárt a sok.** Megírtuk, hogy a város a Hunyadi ut egyik részén próbaolajozást végzett. Előfordult, hogy több kerékpáros a friss olajozásra robogott járművével és ott elbukott. A baj az, hogy az olajat nem géppel permetezték az uttestre, amint az az egész világon történik, hanem kannákkal öntötték és így az olaj igen vastag rétegben került a kövezetre és azt sikossá tette. Remélhetőleg ebből a próbaolajozásból a város leszúri a tanulságot és az olajozást ezentul megfelelő berendezéssel végezteti.

— **Három fivér — három országból.** Aradról telefonálják: Tabacovics Dusan, a Magyar Nemzeti Bank igazgatója, a görög keleti szerb ünnepekre Aradra érkezett. Aradon bátyját, Tabacovici Emil műépítész látogatja meg. Vele együtt Aradra érkezett Tabacovics György ujvidéki törvényszéki elnök is.

A TAC kiváló jazz zenekara ma este hangversenyt ad a józsefvárosi Scholier-féle vendéglőben. A koncertre a zenekar ezuton is meghívja az egyesület tagjait. Vendégeket szívesen látnak.

— **Árlejtés aszfaltozási munkálatokra.** Tegnap délelőtt a városházán árlejtés volt, amelyen a Begahidak és a városháza előtti uttest aszfaltozási munkálatait adták ki. Az árlejtésen résztvett a Bitumen tordai és a temesvári Reiber Ágost cég. A munkálatokat 593.406 leiel a Reiber-cég nyerte el. Évek óta ez az első árlejtés, hogy nagyobb városi munkálatot temesvári cég nyert el.

— **Öt pilóta tragikus halála.** Párisból jelentik: Az Avord melletti repülőtéren egy bombavetőgéppel gyakorlatozás közben lezuhant és öt pilótája szörnyet halt. A roncsok alól nem sikerült a szerencsétlen pilóták holttestét kimenteni, mert néhány bomba még nem robbant fel és ezért veszedelmes volna a romokhoz hozzányulni. Szakemberek segítségével fogják a repülőgéppel romjait eltakarítani.

KrauszSalamon

ortopéd és divatcipész-üzletét 1. (Str. Eminescu) Zápolya-u. 4 szám alól

Piata Axente Sever (Küttl-tér) 1. szám alá helyezte át.

Ha szép akar lenni,

használjon KULKA-féle lilium-tejkrémet, lilium-tejszappant, liliumpuvert, 3 színben. Kapható kizárólag KULKA Emil városi gyógyszerárában, a „Fekete Szahoz“, 1., Szentgyörgy-tér.

Vezérképviselő: BALASSA ADOLF

Józsefváros, Uri-u. 4/a Tel. 15-35

Kavaráni mész Tordai cement

Gipsz
Stukaturnád
Szigetelőlemezek
Fedőlemezek
Eternit fedőpala
Vasraverzek

III. REITER SIMON

Temesvár, Józsefváros, Küttel-tér (2318) Telefon 2-38.

MOZI

Belvárosi Mozi:
Szerda, csütört., május 8, 9.

Gyárvárosi Mozi:
Péntek, szombat, május 10, 11.

Mehalai Mozi:
Vasárnap, május 12.

Szerelmünk bűn volt

Az első nagy román film, német művészek és osztrák szakemberek közreműködésével. A belső felvételek a bécsi „Vitagraph“ műtermekben lettek felvéve. Gyönyörű tájképek Romániából.

Rendezte: Jon Sahighian.

A főszerepekben:
Vivian Gibson, Grit Haid,
Ion Livescu, Ion Petrescu,
Al. Critico.

Prod.: rom. Monopol: Soremat-film, Bucuresti.

Az előadások kezdete: 5, 7, és 9 órakor. Vasárnap d. e. 11 órakor és d. u. 3, 5, 7 és 9 órakor.

Jegyelővétel: 10-12 óráig.

Legújabb modellek. Duválasztéku raktár.

Haskötők, bebujós gummifűző, kombinéfűző, csipőformáló, melltartó, gummiharisnyák minden hosszúság és nagyságban.

Mérték utáni rendeléseket készít minden kivitelben, mint e szakmában speciálta

WEISSBERGER ELISE

modern hig. nőcikkék műterme

Temesvár-Józsefváros, Bul. Carol 15. (Hunyadi-ut és Küttl-tér sarkán)

Válságos Európában az agrárállamok helyzete

Bud magyar gazdasági miniszter ekspozéja a képviselőházban

Budapest, május 7.

(Tudósítónk telefonjelentése.) A magyar képviselőház tegnap ülést tartott, amelyen Bud János gazdasági miniszter nagyszabású expozé tartott. Kifejtette a miniszter, hogy az agrárállamok helyzete egész Európában válságos, illetve súlyos, mivel az ipari államok vámpolitikája hátráltatja a mezőgazdasági termények elhelyezését. A gazdasági élet szabad mozgása távol áll a háború előtti állapottól, azonban ennek ellenére nem oszthatja a miniszter a pesszimisták nézetét, mivel világjelenséggel állunk szemben és Magyarországon a tulajdonképpeni mélypont gazdasági téren 1923-ban volt. Azóta lassu, de állandó javulás mutatkozik. Hogy az expozé problémát megoldhassuk — folytatta Bud miniszter — át kell térni a racionális termelésre. Legközelebb törvényjavaslat jelenik meg az energiák helyes kihasználásáról. A magyar államvasutakat szintén rekonstruálni fogják,

modernebb felszereléssel látják el, azonkívül a gyorsabb tranzit forgalom lebonyolítására teszik alkalmassá. Igen fontos szempont a gazdasági termények gyors szállítási lehetősége, amit a kisvasutak építésével akar a kormány megoldani. A közel jövőben megkezdik az ezernégyszáz kilométeres gazdasági vasuti hálózat megépítését. Ezt megelőzi az utkérdés rendezése, amely igen fontos problémája az országnak. A vámpolitika terén Magyarország kénytelen a többi államok védvamos politikáját folytatni.

Bud miniszter expozéja után több felszólalás hangzott el. Rassay Károly megjegyzi a miniszter beszédével szemben, hogy annak minden pontja olyan természetű, amelyet az ellenzék már tíz éve sürget és tulajdonképpen tíz év munkássága felett tör pálcát a miniszter mostani programjával.

A miniszter expozéja általában nagy hatást váltott ki és élénk helyesléssel találkozott.

— **Simon Böske helyettese.** Luxemburgból jelentik: Simon Böske, Miss Európa, a galwestoni püspök levelének hatása alatt nem vesz részt a galwestoni szépségversenyen és helyébe Ketty Hipp luxemburgi szépségkirálynő vállalkozott, hogy amerikai püspök intő levelének ellenére elmegy a szépségversenyre.

— **Megőrült asszony.** Csánádi Katalin harminc éves asszony a Strada Baritiu 6. szám alatti lakásán hirtelen megőrült. A szerencsétlen nő kifutott az utcára, ott kiáltozott és belékölt a járókelőkbe. A mentőket hívták hozzá, akik elvitték a rendőrségre. A rendőrség gondoskodni fog róla, hogy valamely elmeorvosintézetben helyezték el.

Tapetázás
2500.— leitől szobánként.
Butorszövet, Ripszek.
Szécsi és Tsa.
Hunyadi-ut 16. (2295)

— **Budapest idej beruházásai.** Budapesti tudósítónk telefonálja: A magyar főváros idej beruházási programján szerepel több iskolán kívül harmincegy új vámház létesítése, egy négy millió pengős autóbusszgarázs, valamint egy kilenc millió pengős szertartóthoz létesítése.

— **A kávéházi terraszok.** A város állandó választmányja tegnap délutáni ülésén foglalkozott a Palace és Llovd kávéházak beadványaival, amelyben engedélyt kértek, hogy a nyári hónapokon át terraszokat létesíthessenek. Az állandó választmány az engedélyt megadta, azonban kikötötte, hogy a terraszokat ráccsal kell elkeríteni és a járdán túl asztalokat állítani nem szabad. A terraszok részére igénybe vett terület bérlete négyszög méterenként ötven leibe kerül.

Butorocassió!

Legolcsóbb és legjobb aradi butorok lerakata. A raktáron levő fa- és vasbutorok, kárpitosárak

önköltségi áron eladatnak.

Részletfizetésre is!

CAROL GARAI KÁROLY Ifj.
(volt ARTA)

Gyárvaros, Coronini-tér 21.

— **Szertefoszlott a nimbusz.** Budapesti tudósítónk jelenti: Két nap előtt Herczeg Lajos tizenhat éves cigányfiút Pesterzsébet határában nagy sebből vérezve eszméletlen állapotban találták. Eleinte az volt a feltevés, hogy a cigányfiút egyik társa szurta meg és Herczeg önfeláldozó baráti szeretetből nem akarta még haldokolva sem bántalmazója nevét megmondani. Tegnap kiderült, hogy Herczeg Lajost, aki a kórházban meghalt, voltaképpen Raffael Lajosnak hívják és nem egyik társának késszurása okozta halálát. A cigányfiúk ki akarták fosztani Krausz Ferenc pesterzsébeti fűszerest, azonban a kereskedő vaktában lövöldözni kezdett a betörőkre és az egyik golyó sebesítette meg Rafaelt. Társai elmenekültek, ő maga pedig az uton összeesett és úgy találták eszméletlen állapotban.

— **Villamos és teherautó karambolja.**

Budapesti tudósítónk telefonálja: Tegnap délelőtt a Lehel-utcában egy villamoskocsi összeütközött egy teherautóval. A nagytestű teherautó pozdortájává törte a villamoskocsi perronját, a motorházat pedig formálisan benyomta a villamoskocsi belsejébe. A veszedelem láttára a villamoskocsi vezetője hirtelen leugrott a kocsiról és így könnyebb sebesülés árán megmenekült. A villamoskocsi kalauza és három utas azonban súlyos természetű sérüléseket szenvedett. A villamos hatalmas erejű összeütközés következtében a sinekről kisiklott és a forgalom ezen a fontos közlekedési ponton hosszabb ideig szünetelt.

* **Uj nagy kedvezmény előfizetőinknek.** A Déli Hírlap az egyetlen napilap, mely állandóan a legnagyobb kedvezményeket nyújtja előfizetőinek. A nyugdíjasok, állami tisztviselők az előfizetést havi nyolevan le helyett hatvan leért kapják, minden előfizető kivétel nélkül minden hónapban egyszer díjmentesen veheti igénybe hirdetési rovatunkat egy tíz szóig terjedő próbihirdetéssel. Aki valamely hónap huszadikán fizet elő, a jövő hónap elejéig ingyen kapja a lapot, a budapesti Park szállóban minden előfizetőnk előfizetési nyugtájának felmutatása ellenében husz százalékos kedvezményt kap a szoba árából és külön tíz százalékos étkezéseknél, legújabbban pedig megállapodást létesítettünk a budapesti Bristol szállóval, hogy előfizetőink, akik ott szállnak meg, kiadóhivatalunkban utalványt kapnak, amelynek felmutatása ellenében a szálloda visszatéríti a vendégnek az autóköltséget az állomástól a szállóig. Ha még tekintetbe vesszük, hogy ezeken kívül naponta házhoz szállítva, vidéken postával, élénk friss, a világ összes nagy eseményeiről beszámoló lapot kap, úgy mindenkinek nyilvánvaló érdeke, hogy a Déli Hírlapra mielőbb előfizessen. Vidékről elegendő egy levelezőlap beküldése.

Kereskedelmi iroda

A m. t. kereskedelmi és ipari cégeknek szives tudomására adom, hogy kereskedők és iparosok részére, akik fizetési nehézségekkel küzdenek, tanácsadói és egyben egyezkedési irodát nyitottam, amely közvetítéssel is foglalkozik. Az érdekl. közgazdasági körök rendelkezésére állok és kérem szolgálataimat igénybe venni.

Tisztelettel
Deutsch R. Rezső
Temesvár, Str. 3. August (Andrássy-ut)
24. II. emelet.

Szenzációs butorvásár
a legolcsóbb árak mellett a
Butorszövetkezetnél
Temesvár, Scudier-park.

— **Repülőbalesetek.** Jasiból jelentik: Saneulescu kapitány, a jasi pilótáiskola parancsnoka, tegnap egy radászrepülőgéppel folytatott gyakorlatás közben motorhiba következtében lezuhant. A repülőgép teljesen összetört, a kapitánynak azonban szerencsére semmi baja nem történt. Ugyancsak tegnap délelőtt egy második repülőszerencsétlenséget is jelentettek Jasiból. Két repülőgép ugyanis a levegőben összeütközött és az egyik lezuhant, a másiknak azonban sikerült siklórepüléssel leszállni. Mindkét gép tönkrement, de a repülőknél kisebb sérüléseken kívül itt sem történt komolyabb bajuk.

* **A gyárvarosi Szarvas kávéházban** a mai nehéz viszonyok között is olesón és jól lehet szórakozni. Az ujonnan átalakított kerthelyiségben esténként a nagyszerű Várady Aladár komikus és társulata pompás műsort nyújt a közönségnek, amely nem fogy ki a nevetésből. A kacagató családi műsor minden egyes száma élénk derűtséget vált ki. A kávéház új tulajdonosa pedig olyan olesó és kitünő minőségű ételről és italról gondoskodik, hogy a közönség más városrészből is szivesen keresi fel a kávéházat. Kedvezőtlen időjárás esetében a kabarétársulat előadása a kávéházban lesz. Szabad bemenet. Az előadás este fél-tíz órákor kezdődik.

— **Luminállal megmérgezte magát.** Verescu Jian bukaresti illetőségű kereskedő tegnap a Splendid-szállóban levő lakásán öngyilkossági szándékból luminállal megmérgezte magát. A mentők a kórházba szállították. Állapota nem súlyos. Eletuntségának oka felől nem nyilatkozott.

Színház

Gyárvárosi műkedvelők a színházban. A Gyárvárosi Katolikus Ifjúsági Egyesület műkedvelői gárdája, amely már számos pompás előadásban adta tanujelét művészi hozzáértésének, most műsorának legjobb három darabját a városi színházban mutatja be. Szombaton, május 11-én este színre hozzák a Pillangóhadnagy című operettet. A primadonna szerepét mint vendég Holló Mariska játssza. Vasárnap délután négy órakor az Iglói diákok és vasárnap este a Nótás kapitány című operettek vannak műsorra kitűzve. Ennek a két operettnak a fő női szerepét Berger Lonci alakítja. Az előadásokat Grossmann József karnagy vezényletével az egyesület saját zenekara kíséri. Jegyeket mindhárom előadásra úgy az egyesületnek a Tigris-utca 6. szám alatt levő helyiségében, mint pedig a színház nappali pénztáránál lehet kapni.

Antialkoholisták színházi előadása. A Bánáti Good-Templar-rend temesvári tagozata — miként megírtuk — a városi színházban nagy sikerrel kétszer adta elő Zola Emilnek A pálinka a dráma, amely az alkohol erkölcsi és című darabját. Az előadás jó volt és anyagi pusztításait tárja a néző elé, mely hatást gyakorolt. Az előadást teljesen olesó helyárok mellett legközelebb megismétlik.

Törvénytörések

Fáskerti Tibor fogva marad. Fáskerti Tibort, a betiltott Vírdat című kommunista aradi lap szerkesztőjét, egy hét előtt az aradi vizsgálóbíró letartóztatta. Az aradi törvénytörés a vizsgálóbíró letartóztatási végzését nem erősítette meg és elrendelte Fáskerti szabadlábra helyezését. A döntést az aradi ügyészség a temesvári ítélőtábla vádtanácsához felebbezte meg, amely tegnap tárgyalta az ügyet. A vádtanács a törvénytörés döntését megváltoztatta és Fáskerti további fogvatartása mellett döntött.

Az emberevő cigányok a bíróság előtt. Kassáról jelentik: Az emberevő cigányok főtárgyalása május 22-én kezdődik. A bűnügynek harminchét vádlottja van, akik mintegy negyven gyilkosságot követtek el. A főtárgyalás hat-nyolc hétig fog tartani.

Halálra ítélt terroristák. Kovnóból jelentik: A haditörvénytörés tegnap tárgyalta annak a négy emigránsnak az ügyét, akik Vilnából Litviniába jöttek azzal, hogy különböző terroristák cselekményeket kövessenek el. A hadbíró mind a négy terroristát halálra ítélte és a halálos ítéletet ma hajtják végre.

Sport

Temesvár-Arad válogatott mérkőzés. Pénteken Temesvárott nagy jelentőségű futballmérkőzés kerül eldöntésre. Arad és Temesvár válogatott csapatai veszik fel a hosszabb pihenés után ismét a versenyt és eldöntik, hogy a két város közül melyik tartja kezében a futballhegemoniát. A temesvári futballszakosztály nem tud komplett csapatot kiállítani, mert aznap Bukarestben néhány temesvári játékos az országos válogatott csapatban játszik. A rendelkezésre álló erőkből állítják össze a válogatott csapatot. A mérkőzés délután öt órakor a Banatul-pályán kerül eldöntésre.

Románia és Jugoszlávia csapatainak találkozása. Május tizedikén Bukarestben találkozik Románia és Jugoszlávia csapata, hogy a Sándor jugoszláv király által adományozott aranykupáért vegye fel a küzdelmet. A bolgárok elleni mérkőzés után nem sokat remélhetünk a román válogatottak bukaresti szereplésétől, annál kevésbé, mert a jugoszlávok a fejlett csehszlovák és magyar csapatokkal rendszeres sportintézkedést tartanak fenn és jóval erősebbek. Csak arról lehet szó, hogy a lelkesedés révén igyekezik a román válogatott ellenfelével szemben respektábilis eredményt elérni.

Közgazdaság

A Turul cipőgyár igazgatósága nagyarányú üzemredukcióra készül

Temesvár, május 8.

A munkanélküliség a tél elmúltával sem csökkent. A problémát a tavaszi munkálatok megkezdése sem oldotta meg és most egyre-másra olyan hírek érkeznek, amelyek üzemszüneteltetésekről, munkáselbocsátásokról szólnak, növelve a munkanélküliség batabnas táborát. Csak tegnap írtuk meg, hogy néhány erdélyi cipőgyár több hétre leállítja üzemét és egyben jeleztük azt is, hogy a temesvári cipőgyártási iparban is nagyarányú leépítés gondolataival foglalkoznak. Ezt a híradásunkat most megerősíti Jakobi Kálmán dr. Turul-cipőgyári igazgató nyilatkozata. Eszerint a Turul igazgatósága a mostoha gazdasági viszonyokra való tekintettel — a raktári készletek alandóan növekednek, a fogyasztás pedig a minimumra csökkent — komoly mérlegelés tárgyává teszi a munkások egy részének elbocsátását, illetve az üzem nagyarányú korlátozását. A Turul egyik legrégebbi cipőgyára Erdélynek és a Bánságnak, amely az üzleti konjunktúra boldogabb éveiben hatalmas

mas tartalékokat gyűjtött. Igaz, hogy tőkéinek jövedelmezősége az utóbbi években több mint tíz százalékkal csökkent, de még így is meghaladja a pénzintézetek betéti kamatlábát. A tartalékok egyébként is azt a célt szolgálják, hogy az üzemet muló természetű pangás mellett is fenn lehessen tartani. A tervezett üzemredukció az adott körülmények között egyenesen társadalmi vétek volna, mert a nyomorúság elégedetlenségét a munkanélküliség számának szaporodásával egyes arányban növelné. Nemesak a munkásosztály, de mindazok, akik a munkátlanság súlyos szociális problémájának várható következményeit látogatják, Jakobi Kálmán dr. igazgatótól várják a munkáselbocsátás fenyegető veszedelmének elhárítását. Azért tőle, mert a háborús és különösen háborúutáni időkben nem egyszer tett tanúbizonyságot a dolgozó munkássággal szemben való rokonszenvéről és megértéséről. A tőke ma fokozottan ró kötelezettségeket nemesak az egyesre, hanem a nagy ipari vállalatokra is.

A Nemzeti Bank kamatlábemelésé. Bukarestből jelentik: A Nemzeti Bank két nap előtt két százalékkal felemelte a visszleszámitolási és a lombardkölcsönök kamatlábát. Ezen intézkedés kereskedelmi és gazdasági, valamint pénzügyi körökben élénk visszhangot váltott ki. Az összes tényezők megállapítják, hogy a kamatláb emelése egyáltalában nem alkalmas arra, hogy a mai súlyos helyzetből az ipart, kereskedelmet és magángazdaságot kivezesse. Azt is megállapították, hogy a kamatláb emelésének jelenleg semmiféle kihatása nincsen, mert az összes vállalkozások jóformán szünetelnek, pénzeket vállalkozók nem vesznek kölcsön, a bankok sem veszik igénybe

a visszleszámitolási hiteleket, mert a pénzintézetekben milliárdokra menő készpénz hever kiaknázatlanul.

Barátságos látogatások. A vármegyei községekben működő adóellenőrök karában május elsejével nagy áthelyezések történtek. Ezzel kapcsolatosan azonban máris értesítések érkeznek arról, hogy az adóellenőrök az egyes községekben a nagykereskedőknél és a gyárakban barátságos látogatást tettek és felajánlották felvilágosító szolgálataikat az adóbevallások körül. Az ilyen barátságos szolgálatoknak rendszerint az a következménye, hogy a községek többi lakosainak kell azt az adót viselniük, amivel egyeseket mérsékelik. **L á z á r Kornél pénzügyigazgató**

jól tenné, hogy az adóellenőrök megtiltáná ezeket a barátságos látogatásokat.

A budapesti tőzsde jegyzései (Május 8.) Leszámitolóbank 92,6 Kereskedelmi Bank III, Angol Magyar Bank 92,5, Magyar Hite 77,6, Pesti Hazai 200, Drasche — Csáky-Prackfalvi —, Urikányi 130 Rima 93,5, Salgó 55,6, Általános Készlet 715, Beocsini 239, Nasici 168 Szikra 205, Ganz-Danubia 113 Magyar Cukor 135, Déli Cukor 102, Egis —, Nova 43,4, Temesvári Szesz —, Temesvári Sör —.

Rádió

Műsor:

Szerda. (Május 9.) Budapest. 9 óra: 15: Hangverseny Darvas Ibolya énekesnő, Radó M. esellóművész és Faragó György zongoraművész közreműködésével. 12 óra: Cigányzene. 5 óra 40: Az opera tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 8 óra 15: Lord Byron Manfred című drámai költeményének előadása. 10 óra 30: Jazz-band. Bécs. 11 óra: Kamarazene. 4 óra: Délutáni hangverseny Ilse Windmayer énekesnő közreműködésével. 5 óra 20: Mesék kicsinyeknek és nagyoknak. 8 óra: Karének. Breslau. 4 óra: Felix Mendelssohn-Bartholdy hangverseny. 8 óra: Eysler-hangverseny. Kattowitz. 6 óra: Délutáni hangverseny. 8 óra 30: Esti hangverseny. Leipzig. 4 óra 30: Szórakoztató zene. 7 óra 30: Vidám kozmetika. Milano. 4 óra 30: Gyermekkarének. 5 óra: Jazz-band. 8 óra 30: Könnyű zene. München. 4 óra: Szórakoztató zene. 7 óra 30: Robert Stoltz hangversenye. 9 óra 30: Kamarazene-óra. Róma. 5 óra: Orosz zenekari hangverseny. 8 óra 45: Az álarcosbál című opera közvetítése. Stuttgart. 4 óra 35: Szórakoztató zene. 8 óra 15: Kamarazene. Toulouse. 1 óra 30: Operatársulatok. 8 óra 30: Bécsi zene. 9 óra: Olasz operarészletek. 9 óra 15: Harmonikahangverseny.

Csütörtök. (Május 9.) Budapest. 10 óra: Református istentisztelet. 11 óra: Görög-katolikus istentisztelet. 12 óra: Az opera tagjaiból alakult zenekar hangversenye, melyen Goda Gizella operaénekesnő működik közre. 4 óra: Medgyaszay Vilma magyar dalokat énekel. 5 óra 40: Elhalt magyar nótaszerzők dalait éneklő K. Eitner Irén és Szedő Miklós a Városi Színház tagjai. 7 óra 30: A parasztbeestlet és Bajazzók című operák előadása. 10 óra 30: Katonazene. Bécs. 11 óra: Kamarazene. 4 óra: Zenés groteszkek, dalok és kuplék. 6 óra 45: Szórakoztató zene. 8 óra: Balettzene. Belgrád. 8 óra: Rádiókvartett hangversenye. 9 óra 45: Harmonikahangverseny. Breslau. 4 óra: Szórakoztató zene. 6 óra 30: Hegedűhangverseny. 10 óra 30: Táncczene. Kattowitz. 6 óra: Délutáni hangverseny. 8 óra: Esti hangverseny közvetítése Posenből. Leipzig. 2 óra: Gramofonhangverseny. 3 óra: Vidám történetek és dalok. 4 óra 30: Zenekari hangverseny. 7 óra 30: Német szereplő dalok. München. 3 óra: Egykezű citeraművész hangversenye. 4 óra: Szórakoztató zene. 6 óra: Zongorahangverseny. 7 óra 30: Katonazene. 9 óra: Szimfonikus zenekari hangverseny. Stuttgart. 4 óra: Délutáni hangverseny. 7 óra 20: Meyerbeer Az afrikai nő című operájának előadása.

Több mint 50%-al olcsóbban

680-— lei helyett 320-— leiért

kaphatja rövid ideig H. G. WELLS „A művészetek fejlődése” című kötetét, ragyogó kiállításban, félbörkötésben.

107 illusztrációval

Az irodalom, zene és a képzőművészetek történetének áttekintése a legrégebbi időkől napjainkig

107 illusztrációval

Kapható: **NOVITAS**, könyv- és lapterjesztő vállalatnál,
CLUJ, CALEA VICTORIEI 35

1753

Próhirdetések

Jósnő

megmondja multját, jelenét, jövőjét. Nem csalás. Minden beteljesül. Lakik Temesvár-Józsefváros, Str. l. emelet ajtó 7. baloldali lépcső. Diszkrét bejárat.

Alkalmazás

Egy tűzőnő

ragasztáshoz is ért félnapokra felvetetik. Wuchner cipész, Dóm-tér 1, Junyadi-utcában. (2107)

Inkasszáns

adékkal, jó fizetés mellett felvétetik. Blacsek, IV., Uri-utca 16. Jelentkezni 12-1-ig. (2119)

álló francia munkások azonnal felvétetnek. Winternitz divatház, Belváros. (2106)

Mindenest

főzéshez ért, vidéki kisebb háztartásba azonnalra kerések. Cim kiadóban. (1728)

Allást keres

Orakönyvelést vállal mérlegképes könyvelő. Ajánlatok „Német-magyar” jeligére a kiadóba kéretnek. (2059)

Vegyeskereskedői

prakszissal bíró fiatalember, hat gimnáziumi végzettséggel, bármily állást keres. Cim testvéremnél, Sef de gara, Rischia, Jud. Timis. (2117)

Ügyvédi

rodai gyakorlattal bíró kisasszony állást keres. Szíves megkereséseket „Nem nagy fizetésre reflektál” jeligére a kiadóba kérek. (2118)

Adás-vétel

Házhelyek az Erzsébetvárosban a Niemetz-kertből, a 3-as villamos végállomásánál. Felvilágosítással szolgál Alföldi Géza dr. (Belváros, Lénau-tér 1, Eisenstädter-ház). (2086)

Egy világos keményfaháló olcsón eladó. Cim: Erzsébetv., Kölcsey-u. 7. (2097)

Olcsó, jó rőfösárut csak Pintéernél vásárolhat. Temesvár-Gyárvaros, Fő utca 42. (2094)

Eladó

füszer- és élelmiszerüzlet trafikkal együtt. Cim a kiadóban. (2120)

Ház

500 négyzetöl kerettel eladó. Erzsébetvárosi szőlők, Gyiroki-ut baloldal, Fülöpnél. (2108)

Jókarban levő 6 H. P. Renault nyitott autó sürgősen eladó. Ujszabadsfal, 15. u. Hanacsek. (2165)

Lakás

4, esetleg 5 szobás modern lakást keresek azonnalra, lehetőleg a Belvárosban. Ügynökök díjaztatnak. Cim a kiadóban.

Egy szoba-konyhás

lakás az Erzsébetvárosban azonnalra vagy május 15-re kiadó. Érdeklődni lehet Dr. Brebera Vencél ügyvéd lakásán, III., Tirol-u. 64. I. em. (2112)

Szoba

konyha, éléskamra jun. 1-ére kiadó. III. ker., Temető-u. 26. (2113)

Különféle

üzletes ebéd- és vacsorakoszt kapható házból és házon kívül. Sánta, Józsefváros, Horvát Boldizsár-u. 4. (2103)

Pitsch József ajánlja férfiszabóműhelyét, mely továbbra is Dózsa-utca 11. sz. a. létezik. (2104)

Elvesztettem

katonai igazolványomat Maila Vichente névre. A megtaláló a rendőrségen adja le. (2115)

MEGKÖVÜLT SZÍVEK

Írta: **Berkas László**

A Déli Hírnap eredeti regénye

14. Folytatás.

— Miből? Egészen jelentéktelen apróságokból. Csak azt az egyet említem neked most, hogy amikor a multkor Szegedre utaztál hirtelen és nem vetél tőle bucsut azzal az ürüggyel, hogy nem akard kora reggel felkelni, akkor távozásod után kevéssel, bementem a szobádba, hogy onnan egy könyvet hozzak ki, amelyet asztalodon felejtettem. Nagy meglepetésemre ott találtam Ilonát, amint az asztalra borulva sirt. Szerencsémre nem vett engem észre és én idejében haugtalanul visszavonulhattam.

István elgondolkozott. — Valóban! Am ha így is volt, ki tudja mi volt az oka-könyveinek. Kintben be kell neked vallanom, hogy még sohasem láttam Ilonát sirt.

— Es én mégis azt hiszem, hogy Ilona látszólagos hidegsége mellett mégis szeret téged.

— Te, Elemér, olyan rajongva beszélsz Ilonáról, mintha szerelmes volnál beléje.

— Nem vagyok beléje szerelmes, de szeretem őt. Pedig velem szemben is nagyon tartózkodó, de mégis szeretem, mert a te feleséged és nekem közeli rokonom.

— Köszönöm ezt neked helyette. Es ha már beszéltünk Ilonáról, azt az egyet még kell neked mondanom, hogy becsülöm benne a jellemét. A köztünk lévő szeretetlenség mellett még egytlen egyszerű sem tette meg azt, hogy akár csak barátságosan nézett volna valamely idegen férfiúra. Ne érts félre, nem arra gondolok, hogy képes lett volna a nevemre szégyent hozni, hanem még időtöltésből és szórakozásból sem kacérolott soha senkivel. Eltekintve attól, hogy nem sze-

ret engem, nagyon derék asszony. István gróf a kezét öccse vállára tette.

— Hanem ha majd arról lesz szó, hogy neked válasszunk feleséget, akkor nem választunk ilyen fagyos szentet, de olyan menyecsét keresünk, aki igazán szeressen.

— Arra még ráérünk.

Könnyedén, hányaveti módon akarta ezt Elemér mondani, de úgy érezte, mintha a hangja kissé reszketne és mintha az arcán, — melyet hirtelen félrefordított. — pirosság omlana el. Ugyanakkor lelki szemei előtt megjelent egy asszony képe. Azé az asszonyé, akit ott látott abban a tündérlaknak berendezett erdei kastélyban. Azé az asszonyé, akinek fehér volt az arca, kék a szeme és vörösen szőke a haja.

IX.

Hetek teltek el azóta, hogy Márta megérkezett anyja kastélyába. Azóta a fiatal lány szinte felfrissült a családi körben, amelybe került. Különösen jól hatott rá a Bélteky Terkával való barátsága. Ez volt az első leánybarátnője és úgy érezte, hogy mostoha nővérét még akkor sem szerethetné igazabban, ha Terka édes testvére lenne. Anyasz dédelgetéssel vette körül a vak leánykát és végtelen jóleső szíveséggel teljesítette annak minden kívánságát.

Klára grófnő szívesen látta, hogy Márta és Terka mennyire szeretik egymást és hogy Márta bizonyos tekintetben helyettesíti őt Terka mellett. Bélteky grófnőnek akkoriban egészen más gondjai voltak, amelyek teljes lényét elfoglalták.

A jó hirdetés feltűnik

KLISÉK RAJZOK FENYŐ FOTOCÍNKOGRAFIA TIMISOARA + CETATE VIDÉKI RENDELÉSEK 1 NAP ALATT!

A grófnő sokat töprengett azon a feszültségen, amely akkoriban Magyarország egész népén uralkodott és amely az ő birtokának embereit sem kerülte el. Ezernyolcszáznegyvennyolcnyara volt akkoriban és az ország nagy események küszöbén állott. A grófnő most is kilógott naponta a birtokra és utjain gyakorta elkísérte Miskolci Gedeon ispán, sőt olykor mostoha fia, Bélteky Andor gróf is.

Azt az egyet azonban Márta mégis észrevette, hogy anyjának arcán valami állandó komolyság jelent meg, amely egyre inkább nyomot hagyott a szép homlokán. Azt hitte azonban arról, hogy az a mostoha fia miatti aggodalomból származik. Andor állapota, amint azt Terka nem egyszer elmesélte Mártának, egyre rosszabbodott.

Klára keveset volt együtt Andor gróffal, aki csak a közös étkezések alkalmával volt együtt a családdal. Olyankor keveset beszélt és csak a hozzáintézett kérdésekre válaszolt leginkább. Mártával szemben igen udvarias volt, azonban sokszor csudálkozva rajta felejtette a szemét, mint az a reggelen, amikor először találkozott vele. Márta is észrevette, hogy olyankor, amikor Andor ott volt az ebédlőben, vagy amikor napközben találkozott vele a kastély folyosóján, vagy a parkban, a fiatal gróf minden mozdulatát figyelte.

A Bélteky-kastélyban csak akkor volt nagyobb élénkség, amikor Mednyánszky Adorján báró, Terka vőlegénye oda ellátogatott. Olyankor rendszerint ott maradt délutántól késő estig. Nagyon ügyes társalgó volt, aki sokat tudott beszélni utazásairól, amelyeket külföldi országokban tett.

Amióta Márta anyjához került, a kastélyban az ő kedvéért rendszerint németül beszéltek ott. Márta azonban kifejezte azt az óhaját, hogy meg akar tanulni magyarul, amint édesanyja is megtanult, aki úgy beszélt a magyar nyelvet, mintha az lenne az anyanyelve. Terka kezdte Mártát tanítani és meglepődött annak gyors haladásán. Nem egyszer ki is jelentette:

— Márta, te sokkal hamarabb fogsz megtanulni magyarul, mint én annak idején németül.

Márta irásbeli gyakorlatokat is csinált, amelyeket Mednyánszky báró, aki azokat előzőkenyen korrigálta, nem egyszer megdicsért.

Egyszer a báró tréfásan kijelentette, hogy a dolgozatok átnézéséért és javításáért fizetést akar.

— Es mi legyen az? — kérdezte Márta nevetve.

— Fizessen azzal, hogy leül a zongorához és valami szépet játszik.

Márta művészi zongorajátékát mindenki szerette és Mednyánszky báró különösen rajongott a zenéért.

(Folyt. köv.)

Különféle

Elveszett

Radó Anna, szül. Hubert Anna pirosigazolványa, megtalálója a rendőrségen adja le. (2116)

Bérbeadó üzlethelyiség és egy pékemence a gyárvaros egyik forgalmas utcájában. Közlebbit: Józsefv., Szilágyi-utca 18, ajtó 1. (2058)

Diót

kiadunk töréshez jobb házakhoz. Guttman diótörőde, Csáki-utca 6. (2121)

Déli Hirnapló

1929 MAJUS 9

LEGUJABB

V. ÉVF. 104. SZAM

Ezer munkás sztrájkol a Bohn-féle téglagyárban

A munkásság a tiz és fél órai helyett a nyolc órai munkaidőt követeli az eddigi bérek mellett — A gyár igazgatósága a gazdasági viszonyokra való tekintettel nem hajlandó a követelést teljesíteni

Zsombolya, május 8.

(Kiküldött tudósítónk telefonjelentése.) Hétek óta tart a nézeteltérés a több évtizedes multa visszatekintő Bohn-féle zsombolyai téglagyár munkásai, valamint az igazgatóság között. A munkások az igazgatóság álláspontja szerint a mai súlyos gazdasági helyzetben szinte méltánytalan követelésekkel léptek fel. A tárgyalások folyamatban voltak, amikor tegnap reggel váratlanul az a hír érkezett, hogy

a Bohn-féle gyárakban ezerkét száz munkás beszüntette a munkát: általános sztrájk tört ki.

A telefonhír vétele után a helyszínrre utaztunk a való tényállás megállapítása végett.

Izgalom a városban

A Szimplon közel félórás késéssel fut be a zsombolyai állomásra. Az állomás előtti térre érve szinte ünnepi hangulat üli meg a kis várost. Ünneplőbe öltözött asszonyok, leányok, munkások sétálnak céltalanul, arcukon izgatottság uralkodik és hangosan vitatkoznak egymással. Zsombolyának — mint utóbb megtudtam — délelőtt igen mozgalmas órái voltak. Amerre a kocsinak a Bohn-féle téglagyárhoz érkezők a sétáló munkásság kettőzött érdeklődéssel kísért minden idegent. Nem tudják, hogy vajjon melyik inspektor érkezett ismét, hogy ügyükben eljárjon.

A hangulat meglehetősen izgatott és csupán a zsombolyai hatóságok, különösen a főszolgabíró tapintatos, de energikus közbelépésének köszönhető, hogy a munkabeszüntetés kilengéseket nem vőnt maga után.

1300 munkás

Némán és csendben terül el az országzerte híres Bohn-féle gyár Zsombolya határában. A kémények üresen merednek az égnek és csupán egy-kettő okádja a füstöt annak a jelöl, hogy itt még nem minden csendes és hogy az üzem, ha nem is teljes gőzzel, de korlátozott mértékben folyik. A régla és eserepgyár jelenleg ezerháromszáz

munkást foglalkoztat. A munkások java részét asszonyok és leányok alkotják.

Tekintélyes számban dolgoznak bihari románok, környékbeli bolgárok és nagylaki tót vályogosok, azonkívül itt kapnak kenyeret a futaki magyarok és németek is igen tekintélyes számban.

A Bohn-féle téglagyár leodáiban se-

rény munka folyik. Semmi izgatottság és semmi idegesség. Ugy dolgozik a hivatalnoki kar, mintha az üzemekben az összes gépek sísteregőnének, az égető kemencék működésben lennének és a présházak is teljes munkálétszámmal ontánák a híres Bohn-féle eserepeket. A gyár vezetősége a helyzetet és munkabeszüntetés körülményeit és annak okát a következőkben ismerteti:

Tiz óra helyett nyolc órai munkaidő

— Az üzemvezetéség elment a méltányosság végső határáig. A munkások követeléseit nem teljesíthetjük. A munkások a jelenlegi tiz és fél órai munkaidő helyett nyolc órai munkaidő bevezetését kéri a tiz és fél órai munkabérek mellett, ami hasznót százalékos béremelést jelent. Ettől eltekintve tárgyalásaink során a gyárvezetéség a köteles gondossággal informálódott. A hasonnemű vállalatoktól beszerzett adatok alapján megállapítottuk, hogy a Bohn-féle téglagyár nem fizet kevesebbet, mint a többi gyár.

A munkaidő minden vállalatnál tiz óra. A zsombolyai viszonyok mellett a Bohn-féle gyár 7—15 leies óránkénti munkabérekkel fizet, van azonban a munkásoknak egy tekintélyes esoportja, különösen a rako-

dómunkások, akik naponia kétszáz leien felüli összeget is keresnek.

Ettől eltekintve a nyomasztó gazdasági helyzetben az üzemet csupán nagy megerőltetéssel tartjuk fenn egyenesen szociális szempontból és még ma is termelésünk hetven százalékat állítjuk elő. Paaaszra egyáltalában nincs ok. Nem igaz, hogy általános sztrájk lenne, csupán hatvan százaléka a munkásságnak állította le a munkát, a józanabb elemek azonban már szállingóznak vissza. A gyár megmarad álláspontja mellett: a mai bérek, a mai munkálétszám és a tiz és fél órai munkaidőtől sem tekinthetünk el.

Ezután utunk Kartye Lénárt polgármesterhez, a zsombolyai szociáldemokratapárt elnökéhez vezetett. Kartye a következőkben ismertette a munkásság álláspontját:

— A gyár összes munkásai alig ötven kivételével beszüntették a munkát és ezerkét százhuszonhét munkás és munkásnő nem dolgozik. A gyár nem helyezheti magát törvényen kívül és a munkásság jogosan jár el, amikor a törvényes nyolc órai munkaidő alkalmazását kéri.

A munkásság a mai bérek mellett naponta a törvényes nyolc órát akarja dolgozni. Mint szervezett munkásoknak ehhez joguk van és a törvény is támogatja ezt a jogukat.

Ebben az ügyben különben terjedelmes memorandumot is készítettünk. A munkásság addig nem áll munkába, míg a Bohn-üzemek a törvényes munkaidőt nem ismerik el.

— De a többi üzemben is tiz és fél óra a munkaidő.

— Lehet. Akkor a többi üzemre is sor kerül és ha nem megy másképpen, a munkásság legvégső fegyveréhez, a munkaleállításához nyul.

Kisebb incidensek

P o p u János dr. zsombolyai főszolgabíró a következőket jelenti ki:

— Nem vitatom, hogy kinek van igazsága. A munkásság részéről is történtek hibák, mert a mai súlyos és válságos idők nem alkalmasok bérharcokra, a gyár vezetősége is engedékenyebb álláspontra helyezkedhetnének. A mindkét oldalon megnyilvánuló merevséggel szemben kivezető út nincs. Hivatalosan megállapítottam, hogy ezerkét százhuszonhét munkás szüntette be a munkát. Feladatomban, hogy a rendet biztosítsam. Délelőtt kisebb incidens volt, amely azonban nagyarányúvá növekedett volna. Egyes munkásnők támadólag léptek fel, azokkal szemben, akik munkába akartak menni...

A délutáni nap melegen tűz, tavaszi illatokat sodor a szellő. Az után fel és alásétál a sok asszony, lány, férfi. Hosszan utánanéznek a kocsinak. Ezer ember sztrájkol, ezer ember nem produkál, ezer ember sétál. Kényszerű ünnepet ülnek. Szomorú ünnepet. A munkátlanság szünnapjait. Kinek a hibája? Kinek a büne? A legközelebbi napok erre is megadják a feleletet.

Grósz Dezső.

Tőzsdei árfolyamok

Zürichben a lei 3'08 Párisban 15'20

Temesvári magánárfolyamok 1929 május 8-án reggel:

A Kereskedelmi és Gazdasági Bank devizaosztályának árfolyamai.

Minden pénznem mellett két számjegy áll. Ezek közül az első a vételt a második az eladást jelzi

Angol font 817¹/₂ 819¹/₈ — Dollár 168'12'5, 168'46¹/₂ — Hollandi for. 67'75, 67'89 — Dinár 2'96¹/₂, 2'97'10 — Francia frank 6'58¹/₂, 6'60 — Olasz líra 8'83, 8'85 — Cseh kor. 4'98, 4'99⁵/₈ — Német márka 39'96, 40'04 — Osztr. schilling 23'66, 23'71 — Magy. pengő 29'36, 29'42 — Sv. frank 32'45¹/₂, 32'52

Terményárak:

Buza 760, tengeri 740, árpa 650, zab 650, rozs 670, korpá 490, burgonya 300 lei száz kilónként. Napraforgómag 7, tőkmag 14, bab 27, lucerna és vörös lóhere 57 lei kilónként.